

[Fuglsang.]

Jeg ved, den højtærede minister kender spørgsmålet, fordi også han har haft besøg af repræsentanter for de 34 husmænd, som bor deroppe. Og lad mig straks, for at undgå misforståelser, tilføje, at husmændene kun har godt at fortælle om den modtagelse, de har fået hos ministeren — i modsætning til den modtagelse, de har været udsat for at få andre steder, bl. a. hos jordlovsudvalgets formand.

Altså, Birkelse Søenge er et sådant stykke landvindingsarbejde. Der blev i sin tid oprettet 34 nye brug; 34 familier, for en stor del mennesker fra de nordjyske arbejdsløshedsøer, lagde deres penge, deres fremtid og deres arbejdskraft i disse nye hjem, glade for at komme ud af arbejdsløshedens forbandelse og for, som de troede, at finde en vis tryghed i tilværelsen; men de fandt ikke en sådan tryghed. I dag står mange af dem med fuldstændig ribbede hjem. Pantefogeden har taget sit; andet har de måttet realisere for at klare dagen og vejen. En af dem ville overhovedet ikke have været i stand til at tilså sin jord, hvis ikke hans fæller — med den hjælpsomhed, som nu engang kendetegner småfolk — havde stillet sig til rådighed med såsæd, arbejdskraft o. lign.

Så er spørgsmålet: Hvorfor er det kommet dertil? Hvorfor slog deres høst år efter år — på nær det første par år — fuldkommen fejl? Var det deres egen skyld? Havde de svigtet, mistet gnisten, forsømt deres arbejde? Nej, ingen af dem, der har set denne koloni, har andet end godt at sige om det arbejde, de udfører. Det, som slog dem ud, var kræfter, de ikke selv var herre over. For det første kan nævnes, at den oprindelige pumpestation, der begyndte med at afvande 500 ha, senere fik dette areal forøget til 2200 ha. Man nævner endvidere deroppe den måde, dræningen er gennemført på. Sagen er, at jorden i sig selv ikke er dårlig — i hvert tilfælde kan den blive god — men det er gammel havbund, og et stykke nede i jordbunden ligger der et lag vand-skyende slik, som i tørre tider hindrer grundvandet i at stige op, medens det til andre tider, når det er fugtigt, hindrer overfladevandet i at synke ned. På visse forsøgsarealer har hedeselskabet foretaget dyb-

pløjning, gennembrudt dette sliklag, og dermed opnået ganske gode og ganske konstante høstudbytter; men en sådan dybpløjning er ikke mulig i øjeblikket, fordi drænrørene, stik imod al sædvane og fornuft, ligger i kun 35 cm's dybde.

Hvem der end er skyld i disse fejl, så er det i hvert tilfælde ikke husmændene, og derfor mener jeg, at det ikke kan være rigtigt, at det er husmændene, der bliver synde-bukke for andres kompetencestridigheder, eller hvad der nu ellers kan være i vejen. Det må være sådan — her og i andre tilfælde — at de husmænd, der overtager den slags arealer, også må kunne have en vis tillid til, at staten og jordlovsudvalget, før de skrider til udstykning, har sikret sig, at jorden er i forsvarlig stand. De må have lov til at regne med, at hvis et eller andet slår fejl, er myndighederne rede til at vedstå deres ansvar og rette det, der måtte være galt — i stedet for at optræde på en så lidet værdig måde, som jordlovsudvalgets formand synes at have gjort her.

Det var Birkelse Søenge; her kan myndighederne endnu nå at redde ansigtet, og jeg håber, de gør det. Når bl. a. den konservative ordfører, det ærede medlem hr. Fibiger, advarer mod at gå for hastigt frem med udstykning, bl. a. på grund af de høje jordpriser, vil jeg benytte lejligheden til endnu en gang at omtale noget, som jeg nævnte allerede i fjor, nemlig det, som er sket ved Sinding Vejle oppe i Thy, og som giver et klart eksempel på, hvorfor jordpriser i visse tilfælde stiger til det ganske uanstændige. Denne ejendom blev i 1948 solgt af finansministeriet til et konsortium for 188 000 kr. Efter at konsortiet havde solgt jord fra for 21 000 kr. og havde fået 167 000 kr. i grundforbedringstilskud, solgte det den tilbage til jordlovsudvalget i 1953 for 430 000 kr. — hvorefter forøvrigt Limfjorden i 1954 gennembrød digerne. Når man ser den række uanstændige transaktioner, som forøvrigt også revisionen har gjort opmærksom på, har man en forklaring på, hvorfor jord må blive dyr.

Der er ikke noget at sige til, at folk rundt omkring bliver en antydning skeptiske, både på den ene og den anden måde; men der er ingen tvivl om, at noget sådant som det, jeg har omtalt, vanskeligere ville